

EESTI LOODUSEUURIJATE SELTS EESTI TEADUSTE AKADEEMIA JUURES
2018. aasta TEGEVUSE ARUANNE

Asutatud: 1853

Assotsieerunud Eesti Teaduste Akadeemiaga: 23.01.1998

Liikmeskond: 13 auliiget, 655 tegevliiget, 67 usaldusmeest.

Allüksused: 23

Asukoht: Struve 2, 51003 Tartu

E-post: elus@elus.ee

Kodulehekül: <http://www.elus.ee>

President: Urmas Kõljalg, tel 5341 2823

Teadussekretär: Ivar Ojaste, tel: 734 1935

Eesti Looduseuurijate Seltsil on 31.12.2018 seisuga 23 allüksust. Sektsiooni õigustes tegutsevad antropoloogia-, botaanika-, entomoloogia, geoloogia-, metsandus- ja teoreetilise bioloogia sektsioon, Järvekomisjon, Eesti Terioloogia Selts, Eesti Malakoloogia Ühing, Eesti Meteoroloogia Selts (endine ilmahuviliste sektsioon), Eesti Mükoloogia Ühing, Eesti Harrastusteaduse Ühing ning Jakob von Uexkülli Keskus. Seltsi alluvuses töötavad ka eriülesannetega komisjonid: loodushariduse, loodusteaduste ajaloo, raamatukogu-, eestikeelsete taimenimede, vaatlusvõrkude komisjon, auliikmete kogu, Eesti ökoloogiakogu, ökoloogia eestikeelse terminoloogia komisjon, taimeharulduste komisjon ning looduskaitse ümarlaud.

2018. aastal peetud 7 avaliku loengu temadeks olid "*Mis selles Võrtsjärves kogu aeg uurida on?*" (Peeter Nõges, 25.01), "*Ajalooline ülevaade tööaastatest Eesti metsanduslikes uurimisasutustes*" (Ülo Tamm, 29.03), „*Eesti seisuveekogud: kus, milliseid ja kui palju neid on?*“ (Henn Timm, 26.04), "*Haruldaste geneetiliste haiguste uurimine - diagnostika ja teadus*" (Sander Pajusalu, 31.05), „*Meenutades geneetik Mart Viikmaad*“ (Sulev Kuuse, Lauri Laanisto, Oive Tinn ja Aavo-Valdur Mikelsaar, 27.09), "*Kuidas ma Limnoloogiajaamas vee-väheharjasusside loomaaeda pidasin*" (Tarmo Timm, 25.10), "*Grigori Levitski ja Eesti Looduseuurijate Selts aastatel 1901-1905*" (Tõnu Viik, 29.11).

Baeri päeva (05.03) ettekanneteks olid „*Esivanemate embrüöd ehk Kes munes esimese muna?*“ (Oive Tinn) ning „*Karl Ernst von Baeri herbarium ja tänapäev*“ (Toomas Kukk, Thea Kull).

Ilmus Eesti LUS raamatusarja „Loodusteaduste klassikuid“ neljas raamat „Pärikkuseteaduse teerajajad“, autor Mart Viikmaa, toimetajad Lauri Laanisto, Mart Niklus ja Oive Tinn.

Eesti Harrastusteaduse Ühing korraldas 8.02 ümarlauraa harrastusteaduse võimaluste üle tänapäeva Eestis osapoolte huvide kaardistamiseks. Koostöös TÜ loodusmuuseumiga korraldati rahvusvahelise bioloogilise mitmekesisuse kaardistamisele suunatud ürituse BioBlitz raames läbiviimiseks Eestis 15.-16. juunil koolitused Pärnus (11.04), Tallinnas (12.04) ja Tartus (18.04). Üle-Eestiline Loodusvaatluste maraton toimus 16.06 ka LUSi majas ja aias.

Teoreetilise bioloogia sektsiooni 44. kevadkool „Ökosüsteemsus“ 20 ettekandega toimus 27.-29. aprillil Harjumaal. Välja anti kogumik *Schola Biotheoretica XLIV* „Ökosüsteemsus“.

Geoloogia sektsiooni poolt koostöös Tartu Ülikooli Maapõueressursside arenduskeskuse ja Geoloogia osakonnaga, Maateaduste ja Ökoloogia doktorikooli ning Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituudiga korraldatud XIV geoloogia sügiskool „Maapõuevisioon“ toimus 12.-14.

oktoobrini Viljandimaal (13 ettekannet). Välja anti kogumik *Schola Geologica XIV* „Maapõuevisioon“.

Eesti Terioloogia Seltsi sügiskool „Teriofauna muutused Eesti Vabariigis“ toimus 14.-16. septembril 2018 Lääne-Virumaal, 19 ettekannet ja 2 õpituba.

Antropoloogia seksioon korraldas 26.10 koos Tartu Ülikooli Füüsilise Antropoloogia Keskusega „Auli päeva“, mil kuulati viit teadusettekannet.

Eesti mükoloogiaühingu sügisene seenelaager toimus 20.-23.09 Naissaarel. Koostöös Tartu Ülikooliga ilmus ajakirja *Folia Cryptogamica Estonica* vol. 55 (<http://ojs.utlib.ee/index.php/FCE/issue/view/988>). Botaanika seksiooni samblasõprade kokkutulek toimus 2.-3. juunil Mulgimaal 23 osavõtjaga. Valmis netiajakiri Samblasõber nr 21: https://sisu.ut.ee/sites/default/files/samblasober/files/samblasober_21_01.pdf. Eesti Meteoroloogia Selts korraldas 8 ettekandega ilmahuviliste ja äikesevaatlejate kokkutuleku 28. juuli 2018 Pärnumaal. Eesti Malakoloogiaühingu liikmed viisid läbi riikliku seire alamprogrammi „Maismaalimuste seire“ tööd.

Eesti LUS raamatukogus jätkus fondide korrastamine ning sisestamine e-kataloogi ESTER. Jätkus väljaannete (välis)vahetus teiste raamatukogudega.

2018. aastal jätkus mitme varem sõlmitud liigiinventuuri välitööd, mille peamiseks tellijaks oli Keskkonnaamet ning korraldati Keskkonnaagentuuri poolt riigihanke korras tellitud maismaalimuste, apteegikaani, lendorava ja pisiimetajate riiklik seire. SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolt leidis rahastamist Eesti seni üks suuremaid kiililiste inventuuri projekte, mis on suunatud selle putukarühma liigilise koosseisu ja leviku kaardistamiseks 24 Eesti kesk- ja põhjaosa laukarabas.

Lisaks toimus 28.02 loodusfilmi "D'autres terres plus douces" ("Free like a crane") esmaesitlus Eestis (filmi treiler https://youtu.be/h_5dmd1fkEQ) ning 26.03 keskkonnaõhtu "Milline on liha tarbimise mõju keskkonnale?"